

**Tilaukshinnat:**

Koko vuodelta . . . 3: —  
Puolelta vuodelta . . . 1: 65  
Neljännes vuodelta . . . 90  
Kuukaudelta . . . 35  
Muulla tilattuna postimat-  
sui työlleluettuna.  
Pöytänumerot 10 p.

# Tornio.

**Ilmoitushinnat:**

Ensi sivulla 15 p. petit riivi.  
Viime sivulla 10 p. " "  
Muutama ilmoitus . . . 2: —  
Vähin ilmoitus . . . 30 p.  
Seisovilta ilmoituksilta myön-  
netään alennusta.  
Huotintielijet suomenetaan  
maksutta.

Uutis- ja Ilmoituslehti Tornion kaupunkia, Peräpohjolaa, Tornion jokilaaksoa ja Lapinmanta varten.

1899.

Lehti ilmiantuu joka keskiviikko ja lauantai  
kello 9 aamupäivällä.

Vastaava toimittaja:  
R. G. Ottelin.

Keskiviikkona 15 p. helmik.

N:o 12.

## „Tornio“ w. 1899.

Lehden tilaukshinta on Torniossa: 3 m. koko vuodelta; 1:65 p. puolelta vuodelta, 90 p. kolmelta kuukaudelta ja kuukaudelta 35 pen-  
niä, kottikanto siihen luettuna.

Kaikkisä Suomen postifontoreissa tilattuna: koko vuodel-  
ta 4 markkaa, kolmeneljännesvuodelta 3 markkaa, puolelta vuo-  
delta 2 markkaa, kolmelta kuukaudelta 1 markka.

Saaparamalle kottin kannettuna koko vuosi 2 fr. 50 äyriä,  
kolmeneljännes vuodelta 2 fr., puolelta vuodelta 1 fr. 25 äyriä,  
kolmelta kuukaudelta 65 äyriä ja kuukaudelta 35 äyriä.

Asiamiesten kautta maaseuduille suoraan kirjapainosta  
tilattuna: koko vuodelta 3 mk. 36 pen., kolmeneljännesvuodelta 2  
mk. 40 pen., puolelta vuodelta 1 mk. 85 pen., kolmelta kuukaudelta  
1 mk.

Ameriikaan tilattuna ristisiteessä 1½ dollaria koko vuodelta.

## Kirkollisia tietoja.

### Saarnaavuorot

Tornion kirkossa:  
Maan. jeltitys tänään klo 5 j. pp.  
1 Sunnunt. Paastossa.

### Maternion kirkossa:

Suomal. puolit. saarna klo 10 kirkkoherra  
Granö.

### Päivälista.

Kirkkoherran kanslia joka arkipäivä kello  
11—12 e. pp.  
Maternion pasturin kanslia on avoin-  
na joka päivä 9—11.  
Maistraatin istunto joka arki maanantai  
kello 11:sta e. pp.  
Raastuvanoikeuden istunto joka arki maa-  
nantai kello 11:sta e. pp.  
Pienen notario tavataan joka arkipäivä  
kello 9—10 e. pp. 4—5 j. pp.  
Rahatoimikamarin kanslia joka arki keskiv.  
ja lauant. kl 4—5 j. pp.  
Sähkölennätin konttori avoinna joka päivä  
kl 8—2 e. pp. ja 5—7 j. pp.  
Tullikamari joka arkipäivä klo 10—1 e. pp.  
ja puoli 5 puoli 6 j. pp.  
Pöytähuone klo 10—1 e. pp.  
Yhdykseen joka arkipäivä kello 10—12 e.  
pp. pöytä maanantaisin 9—11 e. pp. ja 4—5  
j. pp.  
Telefoniasema avoinna kello 7 e. pp. kello  
10 illalla.  
Käsihönnökonttori joka arkipäivä kello 10—1  
päivällä.  
Satamakonttori näytössä koko päivän.  
Kokousistutusasema Postiljooni Tuorin ta-  
loissa, kaupparin varrella.

### Väkärin vastaanotto ajat:

Kaupunginlääkäri E. Kalm joka arkipäivä  
kl 10—12 e. pp. ja 4—5 j. pp. sekä sunnun-  
taisin ja juhlapäivinä 11—12 e. pp.  
Piirilääkäri E. Broms, joka päivä kotona  
ollessaan Kuusisaaren tilalla.

### Postit lähtevät:

Etelään joka päivä klo 6½ j. pp.  
Saaparamalle joka päivä klo 9 e. pp.  
Luvolaan ja Rovaniemelle joka maanan-  
tai, keskiviikko, torstai ja lauant. klo 6½ j. pp.  
Kemijärvelle joka maanantai, torstai lauan-  
tai klo 6½ j. pp.  
Kuolajärvelle joka lauantai klo 6½ j. pp.  
Kittilään joka keskiviikko ja lauantai kello  
6½ j. pp.  
Suariin, Utjoelle ja Sodankylään keski-  
viikkona 6½ j. pp.  
Muonioon torstaina kl. 8 j. pp. ja lauan-  
taina 6½ j. pp.  
Kolariin ja Turtolaan, torstaina 8 j. pp.  
Hittoriolle ja Karunkiin maanantaina kello  
6 e. pp. jatorstaina klo 8 j. pp.  
Näyttään joka keskiviikko ja lauantai kello 8  
e. pp.  
Korpelaan lauantaina klo 1 j. pp.

Kirjelaatitot tyhjennetään: N. Montell'in ta-  
lon seinällä oleva joka päivä kello 6 j. pp. ja  
postikonttorin seinällä oleva vähän ennen pos-  
tin lähtöä.

### KUOLLEITA:



Ilmoitetaan  
että

Edesmenneen Konsuli Paul Gu-  
wenius'en leski

**Helene Gomenius,**

synt. Stelander,

Kuoli Torniossa maanantaina 13 päivä  
Helmikuuta 1899, kello 9 e. pp., 95 vuo-  
den, 5 kuukauden ja 12 päivän iässä,  
suruksi ja kaipausti minialle, lap-  
senlapsille, lapsenlapsenlapsille sekä nuor-  
le sukulaistille ja ystäville.



Ilmoitetaan  
että

Entinen talon emäntä

**Madlena Tsakintytär**  
**Kourilehto,**

hiljaisesti nukkui kuolon uneen Miiwo-  
jakkalassa Kourilehdon tilalla 11 p. hel-  
mik. 1899, 71 w. 4 t. 25 p. iässä. Vä-  
hinnä häntä jäi kaipaamaan 7 lapsi-  
puolta, pnnä muut sukulaiset ja tutta-  
vat.

Mua uskon wahuuan auta  
O Jesus Herrani  
Sun kovan kuolon kautta  
Sä torjaa Sieluni!  
Mä turvaan sanahasi  
kun tulee lähtöni;  
Wie sielun' huostahasi  
Taitaaseen iloosi!

## Jernstedt ja Hartman

### Tavarainvälitys-, Kauppa- ja Asioi- misliike Torniossa

toimittaa kaikenlaista tavarainvälitystä, myyntiä ja muuta asioimista  
pikaisesti ja huolellisesti.

Sähkö-osoite:

JERNSTEDT-HARTMAN Tornio.

Telefooni 31.



Syväimmällä surulla ilmoitetaan  
että

rafas mieheni

Kalajoen kirkkoherra Nowasti  
ja Tähdistön jäsen

**Kaarlo Adam Ottelin**

rauhallisesti waipei kuoleman uneen  
Kalajoen kirkkoherran wirtakalossa maa-  
nantaina helmikuun 6 päivänä 1899,  
kello 11 j. pp., 72 vuoden 14 päivän  
iässä. Murheella kaipaavat häntä mi-  
niä, 4 poikaa, 4 tytärtä, 2 wävyä, 1  
miniä, 11 lastenlasta, 2 sijarta sekä  
lukuajat sukulaiset ja tuttavat.

Frederika Ottelin.

2 Tim. 4: 7, 8.

## Kuulutus.

Kaikkia teollisuuden ja ammatti-  
en harjoittajia kaupungissa kehoite-  
taan viipymättä kaupungin palveli-  
ja M. Hartman'ilta, raatihuoneella  
ottamaan blanketteja ilmoitusten  
antamista varten maan teollisuus  
ja ammatti tilaston suhteen sekä  
blanketit, asianomaisesti täytettyinä,  
allekirjoittaneelle jättämään ennen  
Maaliskuun 15 päivää, siinä suhtees-  
sa määrätyn neljäkymmenen mar-  
kan sakon haastolla.

Tornion kaupungin raatihuoneella,  
Tammikuun 19 pnä 1899.

Maistraatin puolesta:

**Yngve Winter.**

## Ilmoitus.

Maternion Miramon kanjakuluvu-  
rojen kanto tapahtuu kuluwan Helmi-  
kuun 18 pnä kello 2—4 j. pp., sekä  
tulewan Maaliskuun 13 pnä eli sama-  
na päivänä ja jamaan aikaan kuin  
kruunun verojakir kannetaan, kotona  
allekirjoittaneen luona.

Materniolla Helmikuun 10 pnä 1899.

R. Em. Castrén.

## Kuulutus.

Kaupungin veronalaisille asukkail-  
le ilmoitetaan, että takseerausluet-  
telo on nähtävänä Raastuvan pöy-  
dällä neljäntoista päivän kuluessa,  
lukien keskiviikosta tämän kuun 15  
päivästä, ja että jokaisen taksoituk-  
seen tyytymättömän, puhevaltansa  
menettämisen uhalla, viikon kules-  
sa mainittujen neljäntoista päivän  
jälkeen tulee Maistraatille jättää  
kirjallinen muistutus.

Torniossa Helmikuun 10 päivä  
1899.

Takseerauslautakunnan puolesta:

**Einar Kalm.**

M. Hartman.

## Kuulutus.

Pesäkirjoitus pidetään itsellisen Erik Urit  
Jaakkolan kuolinpesässä, wainajan huoneella  
Maternion Miiwojakkalan kylässä helmikuun 24  
päivä 1899 kello 11 e. pp. ja kehoitetaan kaik-  
kia niitä joilla on kuolinpesästä jotakin saa-  
mista tahi wakkia siihen, tulla jotta muutoin  
ovat wainajan kanssa olleet asioissa, ehkä wle-  
lä olisivat päättymättä, että ilmoittaisivat pl-  
lämainittuun pesäkirjoitukseen.

Pesän puolesta: Jsa Korpi.

## Kuulutus.



Julkisella huutokaupalla joka pidetään itselli-  
sen Erik U. Jaakkolan kuolinpesässä wainajan  
huoneella Maternion Miiwojakkalan kylässä hel-  
mikuun 24 päivä 1899, joka alkaa kello 2 j.  
pp., tulee enimmäen tarjoukselle myytäväksi  
ohria, kärejä ja vähän muita ajokaluja sekä  
taltelaita muuta pientä taloustavaraa, myös-  
kin huoneet jos tyydyttävä tarjous tehdään.  
Maksuehdot ilmoitetaan huutokaupan alkaessa.  
Materniolla 6 p. helmik. 1899.

Pesän puolesta: Jsa Korpi.

## Kuulutus.



Julkisella huutokaupalla, mikä  
toimitetaan, joll'ei laillista estettä  
ilmaunnu, täkäläisellä pakkahuoneel-  
la **lauvantaina sisälläole-  
van Helmikuun 18 päivänä  
kello 11 e. p. p.** myydään ruu-  
nun hyväksi menetetyiksi tuomittu-  
ja erilaisia tavaroita, niinkuin kon-  
jakkia, vaatetavaroita, sokeria, kah-  
via, petroolia, siirappia y. m. y. m.  
josta täten halullisille ostajille tie-  
doksi annetaan.

Torniossa Helmik. 3 p:nä 1899.

Tullikamari.

# Tuoreita turkia Uno Boehm

Rimituomari.

F. O. U. Nordbergilla.

**Pietsofengän tefiät  
saavat työtä F. O. U.  
Nordbergilta.**

**Mahakuffaro löydetty, jonka omis-  
taja tuntomerkillään saa perä  
F. O. U. Nordbergilta.**

Tornio, helmik. 15 p.

## Kirje Waltiopäiwiltä.

Helsingin kirjeessäni lupasin piirtää Tornioon pätjän waltiopäiwiltäkin, kun sieltä ensin alkaa jotain kuulua tai näkyä, mutta sitä ei vielä paljon olekaan tullut. Nyt näyttävät olevan oikein hiljaiset waltiopäivät ei tietäisi, että niitä onkaan, jos ei seuraisi sanomalehtien ilmoitus-osa, joista näkee waltiofunktiä kutsuttavan pafinoimaan. Säätytalon suuret salitkin ovat kaitet iltoja piltkosen pimeinä, joissa ennen waltiopäivän aikana tuli romotti yli puolipönn. Joitakin täysi-istuntoja kyllä alussa on pidetty n. s. alkutoimituksia warten, mutta ne eivät ole olleet pitkiä eikä mieltä kiihottavia. En waan luettu esitykset ja puheenjohtaja on kysynyt, mitä asiaan on sanottava. Sen johdosta on jokin ehdoittanut asian lähetettäväksi waltiofunktiin; — kannatetaan — on kuulunut toinen ääni ja silloin on puuwasara pannut loppis. Waltiofunkissa kaikki asiat pohditaan ja niillä onkin paljon vastuunalaista työtä, mutta toisilla edusmiehillä, jotka eivät ole niitä waltiofunktiä, joille säätyänsä olisi uskonut waltiofunktiä tuota kansaa niin hywälle koskewaa asiaa, ei suinkaan työ paina. Pohjanpuolen edusmiehistä noiden waltiofunktiä joulukoon ei ole tarwittu tahi lewautu, kuinka hänen nyt sanoisi, mutta kuin Viningan luffari; lukuun otettuina kaikki kolmen säädyn edustajat.

## Nuorisoseura ristitulesa.

(Tosi kertomus erään nuorisoseuran vaiheista).

Jatkoa 10:teen numeroon.

Seuraawaksi sunnuntaiksi kutsuttiin seuran johtokunta kokoon päättämään huoneiden kaupasta, sinne myöskin oli myyjäin määrä saapua. Kun kaikki tarpeelliset henkilöt olivat läsnä päätettiin, että huoneet ostetaan ja pian oli kauppa sovitettu. Nyt alettiin muokata kaupparijaa. Tuossa toimeksaan oli seuran johtokunta jotenkin tarkka, sillä jokainen erityinen ehto pantiin kaupparijaan oikein tarkaan punnitsemisen jälkeen. Syystä kyllä oli tuotakin kirjain laatia kummaa saanut sanoa „kuninkaitten neuvostoksi.“ Kyllä myyjät sanoivat tuommoista warowaisuutta tarpeettomaksi, mutta ostajat tiesivät kaikki tarwitsewansa. Koko kaupparijaa en voi tähän liittää, waan jos oikein kuulin oli siinä määrätty, että seuralle tulewan porstuman ja J. R. — rin tuwan waliowi on myyjäin wiipymättä suljettava ja seuralle maankirjat ja suostumus hankittava, wastaisen kiinnityksen waralta. Kun kaikki oli saatu walmiiksi, merkittiin nimet kaupparijan alle ja niin myyjät kuin ostajatkin olivat tytywäiset kauppaan. Myyjät ehkä sentuoksi, että olivat saaneet hywan

Näillä joutilailla waltiopäiwämiehillä on suurin tussa jaaba aifansa kunnialla kulumaan. Papiit saarnailewat rukoushuoneissa ja mikä missäkin; kirjoisfakin kun sinne lasjetaan ja piispat aina yliopiston juhlasalissaakin pitävät oikein akateemiallisia jumalanpalveluksia. Tänä esiintymisen aikana eivät suinkaan maallikko-edustajakaan woi panna kunniallaan wakan alle, sillä owathan hekin maan waliota. Mutta kun oikein wakawille miehille ei suinkaan sowi tulleutua toiseen säätyyn kuuluwien wirtaweljiensä tywainiolle, niin talonpoikaissädyn edustajat ovat koittaneet puhe-elimiänsä pitää työkuntoisina raittiussalissa; ainakin ne, jotka ennenkin ovat harrastaneet sitä asiaa. Porwarissädytysten, jossa on lakimiehiä ja liikemiehiä, taas on sopinut paremmin käyttää aifansa enempi suletuissa piireissä, suuri yleisö ei olisi ymmärtänyt heitä. Ja sanotaankin sen olewan warjin raltosaa ajan wiettoa. Jos juttuun jattui loppumaan niin ei muuta kuin painauttaa pieneen nappulaan niin silloin tiuku panee ling, ling, niin sitten tuodaan kirjasta ja kaunista ja jos sillä kastelee kaulaa niin kyllä kelli laulaa.

Sanomalehdetkin waltiopäiwän ajaksi laajensivat palstansa ja lupasivat antaa yleisölle oikein häkki kaupalla lukemista, mutta kun maanisat rupejwattin mietteitään kokaamaan ainoastaan waliokunnissa, joihin awisintefiä ei lasjetaan — Tornion kirjeenwähtäjä ei kyllä ole koittanutkaan, mutta on kuullut, että hywin kuuluisa wirtaweljiensä Raapro Jääskeläinenkin oli ajettu pois niin luulen Torniota edustaneeni wiisaammin kun en ole tehnyt tuota koetta. Mutta miten ovat asiat noilla paljon luvanneilla lehdistä, ovat pahemmassa kuin pulassa suorien paerien sa kansa millä täyttää ne, luppauksista ei puhettakaan. Yksi lehti puhuu nautakarjasta, sairaanhoitajatarista ja muista semmoisista tyymistä asioista, jotka eivät kowin rawista ihmisten hermoja. Mutta maamme kaakkois-osan miehet eivät näytä olevan yhtä wiisaita, kun eivät saa kuulla mitään nykyisistä jännittävimmistä asioista niin puskewat sappeansa entisiin edusmiehiin ja jättiwän niitä. Warjinkin entijet talonpoikaissädyn edusmiehet saawat kuulla kunniansa

hinnan, ostajat taas sentähden, kun olivat yffipuolistaan saaneet määrätä ehdot. Kaupparijan mukaan lankejwatt huoneet jo samana päiwänä seuralle ja senwuoiksi päätettiinkin jo seuraawana sunnuntaina tehdä parttiorekki uusiin ja samalla omiin huoneisiin, aawistamattakaan niitä itäviä kohtauksia, jotka siellä jattuiwat. Talouden hoitajakaan ei määrätty suuriin walmistuksiin. Kun sitten seuraawana pyhäpäivä seura alkoi kokaontua lähellä olewaan kahwilaan, oli siellä talouden hoitajakin, eikä sanoanut uskaltawan mennä seuran ostamiin huoneisiin, muutoin kuin isommas- ja ryhmissä, eikä niin muodoin ollut tehnyt isompia walmistuksia kuin kaupparija tasussa ja 2 kunnellia kädessä odotteli seuran esimiestä Tuossa odottellessa näytti seuran wäestö olewan kuin kiirastulesa, waan ei se kuitenkaan kestänyt kau'an, sillä elohuutoja alkoi kuulua, waraesimeis tulee! waraesimies tulee! Kohta olivat kaikki jaloillaan kun salaman iskusta ja niin mentiin sinne Raakuriin, jossa mentiin nyt kuin omiin huoneisiin ainakin. Rahdesta kunnellista ei woinut tulla kyllin waloa, jonkatähden kunnellat kattaistiin poikki ja niin tehden saatiin neljän kunnellin walo. Seuran melkonen lauma alkoi silmäilemään, miltä huone nyt näytti. Kyllä se tuntui entisestään wahan muuttuneen kolkommaksi: leipäntojoja

## Asianajotoimisto Helsingissä.

Lakiasioita. Mahain perimisiä. Hakemuksia. Telefontaioita y. m. Hankkii waltiolainoja, Suomen kansalaisoikeutta ja lupaa maasta muuttamiseen y. m.

Suom! Suokat palffit!

siitä, että ne olivat tehneet tohmuyksii, kun ovat hywäksyneet semmoisen asetuksen, jonka perusteella jokainen uusi pappi tullessaan seurakuntaan tahtoo aina perin pohjin uudestaankin rakentaa pappilan. Mutta eikö tuommoinen puhe ole sopimatonta näin ahtaina aikoina. Onhan eripuraisuutta kyllin ilmainkin ettei tarwitsse katiwaa wanhvoja asioita rauhallisesta entisyydestään. Olsiwat ennen täyttäneet lehtensä wailka terottamalla lukioilleen kuinka waltiofunktiä on esim. rokotus tahi muulla semmoisella wähenmin hermostuttawalla ja kuitenkin ylösrakentawalla kuin että tuoda julkii mokomia juttujansa. Onhan kyllä tosin talonpoikaissädyssä aina ollut paljon luffaria ja semmoisia talonpoikia, jotka owat liian herroja kynnemään, mutta taas wäähä koulutettuja saamaan wirtaa, että woi olla oikein tosi herra, mutta juuri näin kessitiellä ollen he sopiwatkin talonpoikain edustajiksi herrainpäiwille eikä siinä luuli olewan mitään sanottawaa siitä. Toisti lisää, jos elettään ja paremmin otjakirjoituksemme mukaan, kun waan löydätään tietoja muillekin, sillä ei niistä waltiopäiwistä ole helppoa kirjoittaa, jos näkeekin ukkoja tahi isomahasia herroja mennä latustamaan jättytaloa kohden ja kufapa woi taata, että ne edes läheskään kaikki sitte owat waltiopäiwämiehiä.

**Wirtamiesten wenäjänkielen taito.** (Wirtallisesti). K. Majesteetti on suwainnut 24 päiwänä tammiukuuta tänä wuonna armossa käskä, että säädetysjä järjestyksessä on ilmoitettava, että awonaisiksi tulleet sennaattorin, kuwernöörin ja ylihallituksen päällikköjen wirtoihin alkoon wästedes ehdotettako henkilöitä, jotka eivät taida wenäjän kieltä. Mitä sennaatin oikeusosastoon tulee wotata määräystä jowelluttaa wiiden wuoden kuluttua.

**Kreikkalais-katolisen konfistoorion anamuksen johdosta** on sennaatti antanut Duluun sijoitetulle kreikkalais-katolilijelle matkapapille luvan sielunhoitoasioissa kulwana wuonna käydä myöskin Ruolajärwen, Nowoniemmen Pittilän, Sodankylän ja Inarin laumissa.

**Uwoin wirta.** Edellisen wiran-

pitäjän kuoleman kautta awonaisiksi tulleen Remin kruunuwoudin wiran on läänin kuwernööri t. k. 9 p:nä julistanut awonaisena hakufelpoisten haettawaksi neljäntoista päiwän kuluesja.

**Läänin wirtamiehet** Remin kirkkunnan kruunuwoudin G. A. Herbergin kuoleman johdosta awonaisiksi tulutta kruunuwoudin wirtaa on läänin kuwernööri t. k. 7 p:nä määrännyt edelleen toistaiseksi hoitamaan lääninreistraattorin Gust. Rud. Herbergin.

**Si yhtään Lakijaa** ole ilmoittanut Kittilän piirilääkärin wirtaan, jonka hakuaika 8 päiwä t. k. loppui.

**Pohjalaisten ylioppilaitten arpa-**jaiaja warten, jotka, kuten muistettaneen, kansan siwistykseen kehottamiseksi Pohjois-Pohjanmaalla toimeenpannaan Ylioppilastalossa ensi lauwantaina t. k. 18 p:nä, on walmistuksia jo pitemmän ajan kuluesja alferasti puuhailtu. Ylioppilaitten alkuunpaneman asian owat tälläkin kertaa Helsingissä lukuisat kansallismieliset naiset ottaneet omaksensa. Kun johto on hywisä käisissä, woi jo edeltäpäin hankkeelle ennustaa menestystä. Ohjelmaasta woinme mainita, että se helposti käsiteltävistä syistä tulee olemaan wakawa ja yffinfertainen, mutta silti arwokas. Tanssi jää tällä kertaa kokonaan pois. Proloogin on luvannut sepittää tohtori A. W. Forsman ja mahdolijesti tulee lyhyt awajaispuhe pidettäväksi; ylioppilastalossa ei tietysti tule puuttuwaan. Erittäin on mainittawa, että kapellimestari N. Rajanus ystäwällisesti on luowuttanut filharmonien seuran orkesterin juhlatuomikunnan kätettäväksi, perumtaen samanlaisen helpotajuisen konfertiin. Täten saa il-tama kokonaisuudessaan konfertiinmuodon ja tarjouluu tulee olemaan pienten pöytien ääressä. Toiwottawasti asiaa harrastawa yleisö sekä woiitoja antamalla että tilaisuuteen lukuisasti saapumalla tulee auttamaan hywää hanketta. — Pilehti.

**Kirkkonkoulussa** raatihuoneella wiime maanantaina käsiteltiin seuraavia asioita:

1:o. Suostuttiin waltiofunktiemiesten ehdotukseen, että hautausmaalla olewa ruumishuone kaupungin kustannuksella sijustetaan leikkaushuoneeksi.

\*2:o. Kirkkonkoulun jäseniksi tule-

kaan näköinen wartalo ei näyttänyt olevan eninään tuulen ajamana, mutta kohahti ikäänkuin naapurin kulkua iwaten. Tawallijella lewollisuudellaan otti hän kaupparijan esiin ja luki sen näyttääseen J. R. — rille miten wanhalla oifendella seura nyt on matkassa. Suurimman wailutuksen kaupparijan sijallöstä tefi häneen kuitenkin se, että waliowi oli myyjäin suljettava, jotka hän tiesi kyllin hellittämättömiksi miehiksi. Waraesimies ja talouden hoitaja ilmoittiwat J. R. — rille, että ennen kuin kahdeksan päiwää oli kulunut täyttyi huoneen olla seuralle tyhjän koska hän ei niitä tarwitsse ajumista, waan ehkä jotakin munta siwutarkoitusta warten. Wähän aikaa kestäneen äänettömyyden jälkeen, ymnä laukonja Emil Zaubiaisen jäestämänä ei J. R. — ri kumminkaan luvannut seuralle huoneita muutoin kuin oikeuden määrätystä. Wännekästä murinaa kuului joukosta ja erittäinkin talouden hoitaja, joka sai oikein miestokaitaisia solwauksia tuolta erittäin kohteliaalta J. R. — riltä, näytti ilolla taistellulla sulottawan ne äänettömyyteen. Seura, joka ei missään tapauksessa tahtonut tehdä wäkiwaltaa, katsoi parhaaksi kaikessa hiljaisuudessa pötkiä tiehenä odottamaan uusia seikkailuja. Myyjät tiedettiin kyllä semmoiksi miehiksi, jotka eivät wähhällä palautta kauppa, eikä kuitenkaan seura saa-

wan kirkollisvuoden alusta valittiin maist. M. Kantele, rehtori J. U. Nordberg ja puuseppä S. Häll; kirkonkoulujen ääntölistan tekijöiksi valittiin arkuri M. Westerlund ja opettaja R. J. Lund, sekä tilintarkastajiksi reht. Nordberg ja maist. Kantele.

3:o. Kirkolliset kuulutukset päätettiin julkaista paikkakunnan sanomalehdessä.

— **Waltusmiesten täyttö-waalisia** maanantaina tämän kuu 13 päivänä jossa nusi jäsen paikkakunnalta pois-muuttaneen metsäherra Ladegtbladin sijaan valittiin, oli osanotto jokseenkin laimeata, ainoastaan 22 ääntölippua jätettiin. Waalin tuloksena oli, että konttorikirjuri Emil Nyman sai 415 ääntä kahdeksaltakymmeneltä äänestäjältä ja nahkuri J. Rytönen 35 kahdelta äänestäjältä. Täten siis tuli tässä lehdesä ehdokkaana ilmoitettu, herra E. Nyman valituksi ja olemaan waltusmiehenä sen ajan mikä herra Ladegtbladilla vielä olisi ollut oltawa eli tämän vuoden loppuun.

— **Tullipetoksesta** ja salakuljetuksesta tuomittiin kaupungin raastuvanoikeus viime maanantaina taas pari henkilöä: toinen sai 40 ja toinen 200 markkaa sakkoa.

— **Ensimmäisen latihuudon** kaupungilta ostamalleen tontille n:o 17 kolmannessa kaupungin osassa sai seppä S. Martin viime maanantain istunnossa.

Samoin sai suutari J. Kariniemi ensimmäisen latihuudon talolle ja tontille n:o 19 kaupungin 4 osassa, jonka talon tontti-omistajan hän oli ostanut lewyseppä Hänniseltä.

— **Viimeiseen lepoon** vihittiin runnuntouti Hernberg Matornion kirkossa viime maanantaina. Nimismies Planting lasi jo ennestään kirkolla varustetulle muistalle kirkolle Remin kirkonkunnan henkilökirjuri ja nimismiesten puolesta komean kirkais-seppeleen lausuen muutamia sydämellisiä sanoja kunnioitetulle esimiehelle, kaimotulle, arwossa pidetylle towerille. Zuhlamenot olisivat saaneet hartaamman leiman jos myöskin ruumiinjumaaminen olisi tapahtunut Suomen-kielellä.

Kaupungissa useat liput liehuivat puolitatangolla kunnianosoitukseksi wainajalle.

— **Perä-Pohjolan maamies-seura** alkaa, vaikka tosin vielä vähänpuoleisesti, saada kannatusta Tornion jakinvarjipitäjissä. Maanviljelyseseitelmä matkallaan on lääninagronoomi Teräksinen kehoittanut maanviljelijöitä mainittuun seuraan liittymään ja onkin 50 henkilöä ruvennut jäseniksi. Perä-Pohjolan maanviljelijät, liittyä miehiä tähän teidän parastanne tarvoittavaan seuraan! — P—P.



— **Kuollut.** Viime maanantaina waipui kuolon uneen kaupunkimme wanhin henkilö, entisen kauppiaan ja raatimiehen leski, rouva Helena Govenius. Wainaja oli syntynyt 31 p. elok. 1803 ja oli siis kuollessaan 95 vuoden 5 kuukauden ja 12 päivän iässä. Siis harvinaisen korkeaan ikään eli wanhus, ja oli vielä täydellä tajulla viime aikoihin jaakka, vieläpä erittäin hyvä näkökin oli hänellä, koska kerrotaan lufeneen pienipainostakin kirjaa.

— **Kuollut.** Toisja maanantai-iltana k:lo 11 kuoli Kalajoella, Kalajoen seu-

rakunnan kirkkoherra, prowasti ja ritarikunnan jäsen Karl Adam Oite-lin 72:n vuoden ikäisenä. Wainaja oli ollut wahan pahoinvoipa ennen, mutta ei pahemmin, kuin että hän jamaana päivänäkin oli illalla vielä ollut postissa, joten kuolema tuli jokseenkin äkkiä wanhutelle.

Wainaja oli syntynyt Lohjalla 20 p:nä tammik. 1827, tuli käytyään Waalan koulun ylioppilaaksi pohjalaiseen osakuntaan 1848. Yliopistossa suorittuaan papintutkimmon wainaja määrättiin Simon kappalaisen apulaiseksi, sekä sitten Reisjärven kappalaiseksi 1862. Nimipastorin arvonimen wainaja sai 1865. Kun Reisjärven seurakunta tuli itsenäiseksi, tuli wainaja sen ensimmäiseksi kirkkoherraksi 1876 ja siirtyi siitä sitten Kalajoen kirkkoherraksi 1880. Prowastin arvonimen wainaja sai 1888.

Seurakuntansa keskuudessa wainaja oli hyvin pidetty ja suosittu. Itse hän wirtatehtäviään toimitti viimeiseen saakka, vaikka wanhuus alkoi jo rasittaa. Kaipaustella häntä jäivät muistelemaan hänen seurakuntalaisensa ja tuttavat sekä lähinnä hänen jamanikäinen puolisonsa Sofia Fredrika Otelin o. s. Siimesius ynnä 8 lasta. — Lonhi.

## Tornion kaupungin taksoitusluettelo vuodelle 1898.

Jatk.

Räätäli K. J. Levander 800, räätäli Fritz Levander 1,000, sälli Matti Kipponen 600, kauppias J. P. Granroth 6,800, leipuri M. Maikkula 1,600, kuvernementinsiht. K. W. Planting 5,000, sälli K. Haataja 400, sälli J. Pakkilä 600, raatimies J. Åströmin perikunta 5,000, tehtailija J. Åström n:pi 9,600, tehtailija Elias Åström 6,000, neiti E. Oström 800, puotipalv. Maria Mäkiantti 400, renki Ax. Wäärälä 400, sälli Wikt. Hackzell 600, tullipäälysmies A. R. Andersson 2,400, E. Dahlbergin perilliset 700, kättilö Amanda Lehto 600, työm. P. Miinala 600, rouva H. Nyman 2,400, nimeuuvos W. E. Tamelander 7,000, neiti Eveliina Björn 600, kartanonomist. N. Granström 600, rouva N. Kajander 400, satulamaakari E. Sahlgren 800, työm. Aug. Rahkola 600, värjäri E. Johansson 2,400, sälli K. Isaksen 600, kultaseppä J. W. Bäckström 400, kultaseppä J. O. Molnbergin perilliset 2,800, konekauppias H. Kärppä 600, sälli L. Nikander 600, suutari A. Johansson 600, kartanonomist. M. Jakobsson 400, työmies P. Wähä 600, suutari Aug. Partanen 800, teurastaja Thulin 800, tullivahtim. E. Castrén 800, raatimies E. Rechart 600, ajuri J. Eselström 1,000, kartanonomist. U. Purra 1,600, muurari A. Lehto 1,800, muurari Elovi Lehto 600, entinen tullipäälysmies J. Dahlgrén 600, ent. tullivaht. M. Kronborg 400, kartanonomist. P. Stark 800, suutari O. W. Mattsson 800, kartanonomist. J. Jokela 800, työm. Nestor Jokela 600, kirjuri H. Björn 400, kansak. opet. F. W. Jernstedt 5,800, työmies Tuomas Laru 400, työm. J. Pakkala 600, työm. Alfrid Pakkala 400, työm. Aug. Hannunie-600, työm. J. Sadinmaa 600, työm. A. Nisula 800, työm. Oskar Koivuperä 600, työm. J. Keränen 400, työm. P. Rantajarvi 600 kaupunginpalv. M. Hartman 2,00, kaupunginpalv. Adolf Puotiniemi 600, tullinvar-tija J. A. Öström 800, tullinvar-tija Isidor Johansson 800, kartanonomist. W. Foudila 1,200, kartanonomist. Z. Matela 600, ajuri Johan Matela 400, työm. J. Lampela 600, posteljooni J. Perkkas 600, maiste-

ri M. Kantele 6,800, ompelija Sofia Mäkelä 400, neiti H. Åberg 400, tullivahtim. Elis Herajärvi 800, sorvari E. Lund 400, tullinvar. K. Wanhakartano 400, kirjuri E. Alholm 1,200, työm. Adolf Wankavaara 600, työm. P. Tiensun 600, suutari K. Kariniemi 600, seppä J. Portin 400, työm. J. Wankavaara 600, palovartia E. A. Galenius 600, rajaviskaali N. Lang 400, tullinvar-tia H. Björkman 1,000, ajuri E. Kourilehto 1,000, ajuri R. Kääntönen 800, työm. J. Rantajarvi 600, maalari F. Kieri 400, työmiehet O. Saarela 600, A. Mattinen 1,000, P. Wankavaara 400, Alfons Saarela 600, Niilo Toratti 1,000, sairaanhoitaja Edla Kurth 800, taloudenhoitaja S. Salow 600, sairaanhoitaja M. Jusliin 400, Tornion oluttedas osakeyhtiö 15,000, oluenpanija B. Pripp 3,000, työmiehet J. Partanen n:pi 600, Oskar Syväjärvi 600, August Ollila 400, Juho Mattinen 600, Wiljam Saukkonen 400, Torneä Rederi aktiebolag 10,000, G. H. Sjötedtin jääkellari 2,000 kauppias O. Dubatschoff 6,000 kauppa-huone Neidlingen 7,000, toiminimi Hans & Arvid Piessa 4,000, Röntän Höyry-vene osakeyhtiö 6,000, Tornion anniskelu-osakeyhtiö 25,000, Suomen Yhdyspankki 10,000, palovakuutus-osakeyhtiöt „Fennia“ 600, „Pohjola“ 400 „Skandia“ 400, „Wega“ 400, „Svea“ 400.

## Kuluvan 1899 vuoden Henkikirjoitus

Remin ja Lapin kirkkoluonnissa.

Remin kirkkoluonnissa.

Remin kirkon seurakunnassa.  
Pekka Häkmanin talossa  
Remin kirkolla:

Helmik. 28 p. Maalisk. 1 p. Huhtik. 1 p.

Rowaniemen seurakunnassa. Maruofasen talossa Korkalon kylässä.

Maalisk. 3 p. Jaatilan ja Remin kirkon kylät. Maalisk. 4 p. Korkalon kylä. Maalisk. 6 p. Marraskärven, Muuro-lan ja Dunašjoen kylät. Maalisk. 7 p. Rammian ja Rowaniemen kylät.

Terwolan seurakunnassa. Romfin kirkon kirkkoluonnissa Lapinniemen kylässä:

Maalisk. 8 p. Koivu- ja Lapinniemen kylät. Maalisk. 9 p. Runkaus ja Olipaakkolan kylät.

Kolarin seurakunnassa. Rantaan kirkon kirkkoluonnissa Kolarin kylässä:

Maalisk. 17 p. Koko seurakunta.

Kuolajärven seurakunta. Kauppias Olli Särkelän talossa Kiron kylässä:

Maalisk. 23 p. Hautajärven, Rasmän ja Sallanjuun kylät. Maalisk. 24 p. Tennin, Tuutijärven ja Sowajärven kylät.

Turtolan seurakunnassa. Laurin kirkon kirkkoluonnissa Turtolan kylässä:

Huhtik. 19 p. Koko seurakunta.

Jatk.

— **Warmalta taholta** on meille kerrottu että naapurikaupunkimme puhdas-veksi awennosta on nykyään löydetty suuri kotran raato ja päälle päätteeksi kaski mirri riepuaikin, jotta oli sinne upotettu. Se mahtaa tuntua jaloiselta nauttia, jos kohta ei maistukaan hap-pamalta, siitä awennosta otettu weji. Koira on ollut tunnettu nimellä „Reero“ Saaparaman kaupungista.

— **Siirtolaisuus Pohjanmaalla** alkaa taas kirkkoluonnissa merkittävä päätös wiskasta. Oskaltaan waihtua tähän jo lisätyn ajewelwollisuuden pello. Mitä sitten tulisi kukaan „Monäisten passiwiras-tosja“ tapahtumaan, jos todella poiki-emme täytyisi lähteä Wenäjälle wiideksi wuodeksi ajewelwollisuuttaan suorittamaan. — P:lehti.

— **1,000 markan lahjoitus keraalikuvernööri Bobrifoffilta Hämeenlinnan kaupungin köyhille.** S. ylh. keraalikuvernööri N. Bobrifoff on siihen keraalikuvernööri, jonka Hämeenlinnan wendäläinen upseeristo wanhasta tawasta mufaan nptin on pannut kiertämään wendäläisissä piireissä Hämeenlinnassa asuwien köyhien wendäläisten hywäksi, merkinnyt 1,000 mk sillä muistutuksella, että keraalikuvernööri jättänyt kaikkien hämeenlinnalaisen köyhien hywäksi, huolimatta kansallisuudesta. — Ham.

— **„Östra Finland“ lakkautettu.** P:lle jätettiin S. S. T. kautta Helsingistä helmikuun 10 päivänä, että sanomalehti „Östra Finland“ Wiipurissa on lakkautettu keraalikuvernöörin käs-kystä.

— **Sra Seynin esitelmä** „Suomen ajewelwollisuus werrattuna Wenäjän yleiseen ajewelwollisuuteen, joka esitelmä keraalikuvernöörin käs-kystä on suomeksi ja ruotsiksi käännetty sekä painosta julkaistu, tulee keraalikuvernöörin kansallisen toimesta jättäwäksi kuvernöörille, jotta nämä sen antaisivat sopiwien henkilöjen luettawaksi.

— **Suomalainen jokapäiväinen lehti Pietariin.** Wih:lle ilmoitetaan Pietarista, että moniaiden suomalaisten alkuunpanosta Pietarissa ruvetaan julkaisemaan jokapäiväistä lehteä nimeltä „Suometar“. Lehti tulisi muka työs-kentelemään „Suomen ja Wenäjän lähemmäksi yhdistämiseksi“.

— **Suomi ulkomaan lehdissä.** Wienissä ilmestymässä „Die Zeit“ nimisessä wikkolehdessä tammik. 7 ja 21 p:ltä on kaski prof. B. Minzén kirjasto; „Rusische Abrüstungssträume und finn-ländische Wirklichkeit“ ja „der Militarismus in Finnland und die Abrüstungs-fide des Jaren“. Lyhyesti selvitettyään Suomen waltiolliasta ajemaa ja sitä vastaan tehtyjä hyökkäyksiä prof. Minzén tekee jeltä ajewelwollisuusajamme päätöhdista. Hän lausuu lopuksi toiwomukien, että Pietarista piakkoin kokou-tuwan rauhankonferenssin jäsenet pi-stähtäwät Helsingissä, jossa paraitaa kestää wäliaikaisia waltiopäiwä.

— **Pakkastalwen merkkejä** lienee se, että judet ovat alkaneet pyrkiä ihmis-asunnoiden läheisyyteen. Niinpä kertoo H. Sawo jujen yöllä toisja maanantaita wästen Kuopion kaupungissa repineen ja osaksi syöneen erään koiran.

— **Andréko löydetty kuoliaana.** P:lle jätettiin S. S. T. kautta: Krasnojarskista, helmik. 10 p. Sanomalehti „Jenisji“ kertoo että täläläinen kirkonkoulunopettaja Monastyrskhin on saanut kirjeen, jossa kerrotaan, että muutamia tunguutit tammik. 15 p:nä ovat ilmoittaneet wuori-isprawnikalle tawanneensa tammik. 7 p:nä matkalla Kolu-wuorelta Pitkä-tutkulle ilmapallon näköjen esiineen liinoineen ja sen luona kolme ihmisen ruumista, joista yhdestä pää murskautunut, sekä koneita. Isprawnikka on matkustanut itse paikalle tutkimaan asiaa. Otakfutaan löydyä Andeen pallotfi.

## Wojakkalan Nuorisoseuran Wuosikertomus vuodelta 1898.

Waloa rakastamaan me,  
Pitkistä talwista opimme,  
Meil' on sen tarwis enemmän,  
Kuin maille rikkailta etelän.

Kuin wirta rientää aika eteenpäin; taas on yksi wuosi wierahtanut iäsi-tyden unelmaan viime wuosikokoukses-ta. Eläwänä nousee menneisyys eteemme waatien jokaista tilintekoon, ja kuin luomme katseemme kuluneeseen wuoteen täytyy meidän tunnustaa ettemme ole sitä oikein käyttäneet, paljon on tehty sitä joka olisi pitänyt jättää tekemättä. Mutta seuraten aikakauttamme, on täälläkin pohjolassa koetettu mennä

**Torniossa,**  
S. W. Heikell'in kirjapainossa 1899.]